

Hotărârea CNCD privind limitarea dreptului de acces la educație

Hotărârea nr. 40 din 22.01.2014

Dosar nr.: 570/2013

Petiția nr.: 4.827/17.07.2013

Petent: M.M.

Reclamați: Academia de Poliție „Al.I. Cuza”; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației Naționale

Obiect: limitarea dreptului de acces la educație pe criteriul beneficiului unei finanțări anterioare de la buget pentru licență

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I.1. Numele și domiciliul petentului:

1.1.1. M.M.

I.2. Numele și sediul reclamaților:

1.2.1. Academia de Poliție „Al.I. Cuza”, Aleea Privighetorilor nr. 1A, sector 1, București

1.2.2. Ministerul Afacerilor Interne; Piața Revoluției nr. 1A, sector 1, București

1.2.3. Ministerul Educației Naționale, Str. General Berthelot nr. 28-30, sector 1, București.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul reclamă îngrădirea dreptului la educație prin excluderea de la înscriere la concursul de admitere în cadrul Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” a persoanelor care au beneficiat anterior de o finanțare de la buget pentru licență.

III. Citarea părților

3.1. Prin adresa nr. 4.827/31.07.2013, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) a realizat citarea petentului, iar prin adresa cu nr. de înregistrare 5.073/31.07.2013, citarea Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” și a Ministerului Afacerilor Interne pentru data de 3.09.2013, precum și solicitarea unui punct de vedere în concret către Ministerul Educației Naționale.

3.2. La termenul fixat pentru data de 3.09.2013, petentul și primul reclamat au fost prezenți.

3.3. Prin adresa nr. 5.754/04.09.2013, s-a dispus recitarea părților, cu introducerea în cauză și a Ministerului Educației Naționale, urmare a discuțiilor purtate în cadrul ședinței de audieri din data de 3.09.2013.

3.4. În data de 23.09.2013 s-a comunicat prin poșta electronică către petent, punctul de vedere formulat de Ministerul Afacerilor Interne.

3.5. La termenul fixat pentru data de 1.10.2013, au fost prezenți petentul și primul reclamat.

3.6. Prin adresa cu nr. de înregistrare la CNCD 6.494/09.10.2013, s-a solicitat un punct de vedere din partea Serviciului Român de Informații și a Ministerului Apărării Naționale.

3.7. Prin adresa nr. 18.012/21.11.2013, s-au comunicat petentului, Academiei de Poliție „Al.I. Cuza”, Ministerului Afacerilor Interne, precum și Ministerului Educației Naționale punctele de vedere formulate de Serviciul Român de Informații și Ministerul Apărării Naționale, în vederea formulării de concluzii scrise.

3.8. Prin adresa nr. 18.066/22.11.2013, s-a comunicat Ministerului Educației Naționale și setul de înscrisuri depuse de petent la ultimul termen de audieri din data de 1.10.2013, în vederea luării în calcul și a acestora în vederea formulării concluziilor scrise.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 4.827/17.07.2013, aduce la cunoștință CNCD încălcarea drepturilor sale, fapt de care acesta susține că a luat la cunoștință în data de 28.06.2013.

4.1.2. Astfel, petentul relatează că, după parcurgerea primei etape a concursului de admitere la forma cu frecvență la Academia de Poliție „Al.I. Cuza” din București, instituția a procedat la modificarea condițiilor de participare la concurs, ducând la imposibilitatea participării sale la cea de-a doua etapă a concursului. Petentul precizează că, deși dosarul său a fost acceptat ca și complet după parcurgerea primei etape a concursului, la unitatea teritorială a I.P.J. Brașov (conform reglementărilor Regulamentului de Admitere nr. 4561405 din 22.01.2013, publicat pe site-ul oficial al Academiei), în data de 28.06.2013 a informat telefonic de către un reprezentant al Serviciului de Resurse Umane din cadrul I.P.J. Brașov, cu 3 săptămâni înainte de desfășurarea celei de-a doua etapă a concursului că Regulamentul a fost modificat. Astfel, petentului i s-a comunicat că la prezentarea pentru înscrierea în etapa a doua a concursului în data de 20.07.2013, trebuie să completeze dosarul cu o declarație autenticată din care să rezulte că „nu a beneficiat sau nu beneficiază de finanțare de la buget pentru urmarea unui program de studii universitare de licență”, document de care este condiționată acceptarea sa pentru cea de-a doua etapă de concurs.

4.1.3. Petentul menționează că această condiție instituită printr-o „precizare” pe site-ul oficial al Academiei cu nr. 4564818 din data de 10.07.2013 făcea imposibilă înscrierea sa pentru susținerea etapei a doua a concursului, deoarece în anul școlar 2012-2013 a urmat cursurile unei alte instituții de învățământ superior pe locurile fără taxă. Petentul precizează că această nouă condiție instituită pentru participarea la concursul de admitere a survenit odată cu schimbarea conducerii Academiei, din dorința subită de fi respectată Legea educației naționale nr. 1/2011 abia în 2013.

4.1.4. Petentul mai precizează că înainte de a se înscrie la o altă instituție de învățământ superior pe locurile bugetate pentru anul 2012-2013, a fost indus în eroare tocmai de reprezentanții Academiei, prin faptul că a obținut informații prin telefon de la Academie în sensul că nu există niciun impediment pentru urmarea cursurilor pe locurile cu taxă, iar ulterior și cursurile Academiei, bineînțeles cu achitarea contravalorii taxelor de școlarizare la Academie. De asemenea, această întrebare a fost postată chiar pe site-ul oficial al Academiei, secțiunea întrebări frecvente, cu același răspuns primit și de către petent.

4.1.5. Astfel, petentul s-a adresat secretariatului instituției unde a ocupat un loc la buget timp de 1 an de zile (Universitatea Transilvania din Brașov), pentru achitarea contravalorii taxelor de școlarizare aferente anului I de studiu, însă i s-a spus că nu poate plăti retroactiv; același răspuns l-a primit și din partea Academiei, prin intermediul ofițerului pentru relații cu publicul, fapt care l-a împiedicat să participe la etapa a doua a concursului de admitere.

4.1.6. Petentul aduce în discuție discriminarea la care a fost supus față de ceilalți candidați prin măsura luată de Academia de Poliție, chiar contrarie prevederilor Legii invocate în propria justificare, respectiv Legea nr. 1/2011, Capitolul III „Organizarea studiilor universitare”, secțiunea a 5-a, art. 142 alin. (3) care stipulează: „Condițiile de admitere, inclusiv cifrele de școlarizare trebuie făcute publice, în fiecare an de către universitate cu cel puțin 6 luni înainte de susținerea concursului de admitere”.

4.1.7. Mai mult, petentul face precizarea că regula instituită de Academie nu i se aplică cu atât mai mult cu cât a început un ciclu de studii de licență cu durată de 4 ani pe locuri bugetate, din care a parcurs 1 an, iar ciclul de licență pentru cursurile cu frecvență la Academia de Poliție este de 3 ani.

4.1.8. Concursul de admitere la Academia de Poliție se desfășoară în 2 etape: etapa I – examinarea medicală și evaluarea psihologică și etapa a II-a – contraevaluarea medicală, proba de verificare a aptitudinilor fizice și proba de verificare a cunoștințelor.

4.1.9. Astfel, Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere la studii universitare de licență în facultățile Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” în anul 2013 cu nr. 4561405 din 22.01.2013 a fost modificat ulterior prin adăugarea la Secțiunea a IV-a (Acte/documente necesare înscrierii candidaților la concurs), art. 13, alin. (1), pct. F, cu încălcarea în același timp și a prevederilor art. 142 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, a art. 176 alin. (5).

4.1.10. În acest sens, petentul se consideră îndreptățit să solicite despăgubiri morale și materiale în situația în care nu se va găsi soluție pentru situația nedreaptă în care se regăsește atât el cât și alți 5 candidați din Brașov aflați în situații similare cu a sa.

4.1.11. De asemenea, petentul aduce în discuție discriminarea la care este supus inclusiv față de candidații declarați admiși la academie în anul 2011 și 2012 (după publicarea Legii Educației Naționale), care au urmat anterior o altă facultate pe locurile bugetate și care în anul 2013-2014 trebuie să achite contravaloarea taxelor de școlarizare, întrucât în anii 2011 și 2012 exista posibilitatea plății acestora, posibilitate care însă nu mai există conform noilor reglementări.

4.1.12. Petentul menționează că anterior a formulat 2 sesizări, una către Academia de Poliție și una către Ministerul Educației Naționale, iar tatăl său a solicitat prin e-mail în data de 11.07.2013 primirea în audiență într-un termen cât mai scurt la Secretarul General al Ministerului Afacerilor Interne, domnului chestor de poliție Ion Stoica, fără a primi vreun răspuns concret, ci cerându-i-se detalierea problemei pentru care solicită audiență.

4.1.13. La primul termen de audieri din data de 3.09.2013, petentul depune la dosar înscrisuri, cu nr. de înregistrare la CNCDD 5.407/3.09.2013:

- Adeverință eliberată de I.P.J. Brașov prin Serviciul de Resurse Umane nr. 84762 din 12.07.2011, prin care se atestă faptul că petentul este înscris la examenul de admitere la Academia de Poliție „Al.I. Cuza” București;

- Printscreen din data 5.07.2013 – site-ul www.academiadepolitie.ro, secțiunea întrebări frecvente, unde la întrebarea unui posibil candidat dacă se poate înscrie la concursul de admitere al Academiei de Poliție, în condițiile în care a urmat cursurile unei facultăți pe locuri fără taxă, s-a oferit răspunsul că se poate înscrie dacă îndeplinește condițiile necesare, iar

datorită faptului că a beneficiat deja de un ciclu de studii universitare de licență gratuit, va trebui să plătească școlarizarea; taxa anuală de școlarizare se calculează anual, în funcție de indicatorii stabiliți de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

- Corespondență electronică între o candidată (care la acea dată era studentă în anul I la Academia de Studii Economice București, studii licență cu durata de 3 ani, la buget) și secretariatul Academiei de Poliție, prin care aceasta este informată că, în cazul în care este admisă, va trebui să achite taxa de școlarizare aferentă unui an de studiu la buget în cuantum de 2403 lei, coeficient stabilit de M.E.N. (20.03.2013), respectiv de prevederile Legii educației naționale, art. 142 alin. (6) (19.07.2013).

- Răspunsul primului reclamat la solicitarea petentului, prin care este informat că, în conformitate cu art. 142 alin. (6) din Legea nr. 1/2011, nu se pot înscrie la concursul de admitere pentru programul de studii de licență acele persoane care au beneficiat sau beneficiază de finanțare de la buget pentru urmarea unui program de studii universitare de licență, iar Academia de Poliție are repartizate doar locuri finanțate de la buget.

- Răspunsul instituției Avocatului Poporului la petiția petentului prin care este informat că s-a solicitat Ministerului Afacerilor Interne luarea de măsuri reparatorii.

- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere la studii universitare de licență, în facultățile Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” în anul 2013 cu nr. de înregistrare 4561405 din 22.01.2013.

- Răspunsul Ministerului Educației Naționale prin Direcția Generală Învățământ Superior nr. 1263GP/17.07.2013 la solicitarea petentului, prin care este informat că din moment ce a urmat cursuri cu finanțare de la bugetul de stat în perioada 2012-2013, nu poate urma cursurile unei program de studii similar asigurat de o instituție de învățământ superior de stat, care are toate granturile de studiu integral finanțate de la bugetul de stat, însă poate opta pentru orice universitate de stat sau particulară acreditată, care scoate la concurs locuri cu taxă. În ceea ce privește Regulamentul de admitere, reclamatul precizează că, în baza autonomiei universitare, Academia de Poliție „Al.I. Cuza” din București are toată responsabilitatea privind conținutul acestuia.

- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere 2012 în facultățile Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” din 7.02.2012.

- Răspunsul Universității „Transilvania” Brașov la solicitarea petentului nr. 11047/12.08.2013, prin care se stipulează că nu se poate efectua plata retroactivă taxei pentru anul I de studii al programului la care acesta a fost student bugetat în anul 2012-2013, aceste modificări putând opera doar la începutul anului universitar.

- Copii ale legitimațiilor de concurs ale petentului la concursurile de admitere la Academia de Poliție București din anii 2010, 2011, respectiv 2012.

4.1.14. Petentul depune în cadrul ședinței de audieri din data de 1.10.2013 o serie de înscrisuri:

- Precizările Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” privind înscrierea la concursul de admitere pentru licență forma cu frecvență – sesiunea 2013, cu nr. 4564818 din 10.07.2013.

4.1.15. Prin notele scrise, petentul face următoarele precizări:

- Deși Legea nr. 1/2011 era în vigoare din 10 ianuarie 2011, a putut participa la concursurile de admitere din anii 2011 și 2012, sub incidența aceleiași legi.

- I.P.J. Brașov, instituția abilitată de M.A.I. și Academia de Poliție să realizeze prima etapă a concursului de admitere la Academie, i-a eliberat petentului o adeverință

(nr. 84762/12.07.2011) – anexa 2 prin care se atesta înscrierea sa la concursul de admitere la Academie din anul 2011, adeverință eliberată în vederea înscrierii la o altă facultate.

- Înainte de începerea anului școlar 2012-2013, petentul s-a adresat telefonic dacă mai poate urma cursurile Academiei având în vedere situația concretă în care se regăsea, răspunzându-i-se că da, fără a exista posibilitatea urmării în paralel, dar cu condiția de a achita contravaloarea studiilor pe care le va urma la Academie, odată ce va fi declarat admis; același răspuns a fost oferit prin postarea pe site-ul oficial al instituției în data de 5.07.2013 la rubrica „întrebări frecvente” – anexa 3a, precum și prin mail-urile datate din 19.03.2013 și 31.05.2013, cu nr. de înregistrare 4601587/19.03.2013, respectiv 4601746/31.05.2013 primite de o alta candidată aflată în situație similară cu cea a petentului – anexa 3b;

- Astfel, prin prisma răspunsului oferit, petentul afirmă că s-a înscris la o altă facultate, fiind admis pe locurile de la buget, dar pregătindu-se în paralel pentru examenul de admitere la Academia de Poliție din anul următor.

- În data de 3.06.2013, petentul și-a depus cererea de înscriere la concursul de admitere la Academia de Poliție înregistrată cu nr. 740307 (așa cum rezultă și din adeverința emisă de I.P.J. nr. 744688/02.09.2013 – anexa 4), fiind informat totodată cu privire la documentele de prezentat în data de 20.07.2013 la sediul Academiei, dar și cu privire la condițiile de recrutare și participare la concurs, astfel cum erau reglementate prin Regulamentul de concurs valabil la acea dată, de a cărui luare la cunoștință a și semnat la acel moment.

- Odată cu depunerea cererii de înscriere, petentului i s-a înmănat și copie de pe anunțul în atenția candidaților recrutați pentru a participa la concursul de admitere organizat de Academia de Poliție „A.I. Cuza” și care cuprindea referiri la: etapele concursului de admitere și probele de concurs, respectiv etapa I de selecție (la unitățile teritoriale care au recrutat candidații, respectiv evaluarea medicală și psihologică) și etapa a II-a de selecție realizată la instituțiile de învățământ (respectiv a contravizitei medicale, a probei de verificare a aptitudinilor fizice și a probei de verificare a cunoștințelor) – anexa 5.

- Astfel, petentul precizează că a parcurs prima etapă eliminatorie, fiind anunțat însă la data de 28.06.2013 telefonic de către un reprezentant al I.P.J. Brașov, Serviciul de Resurse Umane, că trebuie să dețină la momentul prezentării acestuia la sediul instituției de învățământ pentru înscrierea în etapa a II-a a concursului de admitere, pe lângă documentele de care a luat la cunoștință anterior, și de o declarație pe proprie răspundere autenticată din care să rezulte ca nu a mai beneficiat de subvenție din fondurile publice pentru urmarea unui program de studii universitare de licență.

- Petentul menționează că anunțul primit în ziua înscrierii reprezintă o parte integrantă a ghidului de admitere intitulat „ADMITEREA 2013 în instituțiile de învățământ proprii și subordonate Ministerului Afacerilor Interne, precum și în instituțiile de învățământ ale Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Român de Informații care pregătesc specialiști pentru nevoile Ministerului Afacerilor Interne” făcut public pe site-ul Inspectoratului General al Poliției Române la data de 28.05.2013 [fiind modificat în ceea ce privește probele sportive, fără a fi respectate prevederile Legii nr. 1/2011, art. 142 alin. (3)]. La capitolul I din acest ghid de admitere este stipulat la parag. 3 pct. j), că „achitarea taxelor de școlarizare în cuantumul stabilit de senatul fiecărei instituții de învățământ, de către candidații declarați admiși care au mai urmat un program de studii universitare de licență cu suportarea cheltuielilor de la bugetul de stat” – anexa 6.

- Petentul face precizarea că Academia de Poliție a schimbat Regulamentul desfășurării admiterii în timpul concursului (forma inițială a Regulamentului cu nr. 4561405/22.01.2013 – anexa 7a și 7b), cu toate că Legea nr. 1/2011, aplicabilă în acest domeniu, nu a suferit modificări.

- Petentul învederează faptul că, contrar afirmațiilor primului reclamat, conform adevăratei nr. 744688/02.09.2013, reiese indubitabil faptul că a fost candidat la concursul de admitere al Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” București, dosarul acestuia de candidat fiind trimis în vederea desfășurării în continuare a concursului la această instituție.

- De asemenea, cu toate că era stipulat în mod expres în propria metodologie situația candidaților care au mai urmat studii bugetate, reclamatul a refuzat aplicarea acesteia.

- Petentul stipulează că termenul de 6 luni prevăzut de art. 142 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 nu poate fi considerat unul de recomandare; astfel, data la care a fost făcută cunoscută modificarea Regulamentului de admitere către I.P.J. Brașov prin adresa nr. 59133/CA/26.06.2013, dosarul de candidat al petentului era complet, urmând a fi trimis către Academie în data de 28.06.2013.

- În plus, petentul pune în discuție inclusiv ineficiența acelei declarații, din moment ce aceasta nu ar putea fi verificată sub aspectul veridicității sale.

- Petentul adaugă că s-a adresat M.E.N., M.A.I. pentru identificarea unei soluții în ceea ce privește situația nou creată prin modificarea neconformă cu legea a Regulamentului de organizare a concursului de admitere la Academia de Poliție „Al.I. Cuza” – anexa 9.

- Petentul mai aduce în discuție discriminarea la care este supus prin comparație și față de instituțiile de învățământ superior ale S.R.I. și M.Ap.N. care furnizează servicii de educație în sfera militară, dar tot sub incidența legii educației naționale – anexa 10.

- Raportat la punctul de vedere formulat de M.A.I., petentul reiterează dezinformarea la care a fost supus constant din partea primului reclamat, concluzionând că discriminarea sa rezultă din modificarea condițiilor de examen, în timpul concursului și modificarea Regulamentului de admitere a acestei instituții, și nu din aplicarea Legii educației naționale.

- De asemenea, petentul dorește ca prin soluția identificată, să obțină repunerea în situația dinaintea discriminării, prin susținerea de către acesta a celei de-a doua etape a concursului de admitere la Academia de Poliție „Al.I. Cuza” București.

4.1.16. Petentul formulează concluzii scrise înregistrate la CNCD sub nr. 18.151/26.11.2013, prin care face următoarele completări:

- Interpretarea art. 142 alin. (6) din Legea nr. 1/2011 astfel cum este făcută de cele 3 instituții este o interpretare pe care petentul consideră că ar trebui să fie explicată, conform căror norme de interpretare a legii sau conform căror norme de aplicare a legii a fost făcută.

- Plata taxei de școlarizare a fost o practică a Academiei de Poliție și în cuantumul stabilit de Ministerul Educației Naționale, astfel cum au fost și informările postate pe site-ul oficial al instituției de învățământ.

- Explicația M.E.N. precum că „nu există text de lege care să permită restituirea taxelor de școlarizare pentru studenții care au beneficiat de finanțare de la bugetul de stat” este considerată de către petent drept autoincriminare, în condițiile în care dacă a constatat nu există precizări suficiente mai ales privitoare la învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, ar fi trebuit să acorde o atenție sporită completării lui, precum și a normelor de aplicare astfel încât să nu plaseze potențialii candidați într-o situație discriminatorie.

- Petentul reiterează că sesizarea sa nu vizează discriminarea ce rezultă din lege, ci modul discriminatoriu în care au ales instituțiile statului să o aplice, fapt pe care petentul îl consideră evident din punctul de vedere prezentat de Serviciul Român de Informații.

- De asemenea, prin punctul de vedere oferit de M.Ap.N., petentul consideră că se delimitază foarte clar candidații care au urmat un ciclu întreg program de studii de licență finanțat de la buget, față de cei care au urmat o parte din acesta.

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Susținerile Academiei de Poliție „Al.I. Cuza”

4.2.1.1. Primul reclamat, prin adresa nr. 4565403 din 9.08.2013, înregistrată la CNCD sub nr. 5.458/20.08.2013 emite un punct de vedere, precizând că discriminarea trebuie analizată prin raportare la drepturile și libertățile fundamentale sau la drepturile recunoscute de lege în orice domeniu al vieții publice.

4.2.1.2. Pentru corecta informare, reclamatul consideră că sunt necesare anumite precizări, și anume că instituția este o instituție publică de învățământ superior acreditată, din rețeaua de învățământ de stat, parte integrantă a sistemului național al studiilor universitare, cu personalitate juridică și în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Astfel, în această calitate, instituției îi sunt opozabile atât prevederile legale ce reglementează organizarea și desfășurarea studiilor universitare, cât și normele legale și interne ce reglementează, după caz, activitatea structurilor M.A.I. De asemenea, 2 dintre facultățile Academiei, respectiv Facultatea de Poliție și Facultatea de Pompieri au avut prevăzute pentru sesiunea de admitere din anul universitar 2013-2014 numai locuri finanțate de la buget.

4.2.1.3. Reclamatul menționează că la momentul organizării concursului de admitere, sesiunea iulie 2013, s-a constatat că în actele normative și reglementările interne nu existau suficiente referiri la prevederile art. 142 alin. 6 din Legea Educației Naționale. Astfel, întrucât legea nu distinge care anume program de studii de licență beneficiază de subvenție de la buget (primul, al doilea sau următoarele), iar cum normele legale invocate sunt de strictă interpretare și aplicare, s-a ajuns la concluzia că aplicarea prevederilor imperative invocate din legea educației face imposibilă înscrierea la concursul de admitere a persoanelor care au beneficiat de această subvenție.

4.2.1.4. Cu privire la modalitatea de aplicare a prevederilor legale menționate, reclamatul stipulează că a solicitat clarificări atât la Direcția Generală Juridică a M.A.I., care au precizat că programul de studii de licență presupune perioada cuprinsă între momentul admiterii și înmatriculării ca student și momentul obținerii diplomei de licență sau exmatriculării/retrașerii/abandonării studiilor, iar „durata studiilor de care au beneficiat cei în cauză nu prezintă relevanță”, cât și la direcțiile de profil din cadrul M.E.N, respectiv Secretariatul General al M.E.N., care au reiterat că „acei candidați care au urmat o perioadă de studii sau un ciclu complet de studii universitare de licență sau echivalente nu pot să urmeze cursurile unui ciclu de studii la o universitate care are în cifra de școlarizare exclusiv granturi de studii finanțate de la bugetul de stat”.

4.2.1.5. Prin urmare, reclamatul a constatat că operează interdicția legală conform căreia o persoană care a beneficiat deja de finanțare de la buget pentru un program de studii universitare de licență (nu prezintă relevanță durata studiilor și nici dacă a finalizat sau nu acel program) nu

mai poate beneficia de o nouă subvenționare în acest scop și pe cale de consecință nu se poate înscrie la concursul de admitere organizat de cele 2 facultăți menționate.

4.2.1.6. Pentru toate considerentele precizate anterior, reclamatul a dispus modificarea corespunzătoare a Regulamentului nr. 4561405 din 22.01.2013 privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere la studii universitare de licență în anul 2013 în cadrul instituției de învățământ, cât și prin popularizarea unor precizări oficiale în acest sens, postate pe site-ul oficial al instituției, anterior începerii perioadei de înscriere a candidaților.

4.2.1.7. Pe fond, reclamatul precizează că petentul nu indică dreptul care i-a fost încălcat. Astfel, dreptul prezumat a fi încălcat, respectiv dreptul la educație, trebuie respectat ca și drept constituțional exclusiv în condițiile și cu aplicarea celorlalte prevederi legale, în speță, Academiei fiindu-i repartizate doar locuri finanțate de la buget.

4.2.1.8. Alt drept prezumat de reclamat ca un drept pe care petentul consideră că i-a fost încălcat, este dreptul la învățare pe tot parcursul vieții, prevăzut de art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1/2011. Reclamatul precizează că în conformitate cu prevederile legale, o persoană poate urma un număr teoretic nelimitat de programe de studii universitare de licență, dar numai pentru unul beneficiază de subvenție bugetară, restul studiilor plătindu-se în regim cu taxă. În acest sens, reclamatul consideră că nu încalcă acest drept la învățare continuă, ci doar precizează că nu are repartizate decât locuri bugetate, astfel că pentru școlarizarea pe aceste locuri pentru care primește subvenție de la bugetul statului, instituția nu poate încasa taxă de studii de la beneficiari.

4.2.1.9. În ceea ce privește nerespectarea dispozițiilor art. 142 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, reclamatul susține că acest termen este unul de recomandare. Reclamatul susține că a depus toate diligențele pentru adoptarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere la studii universitare de licență în facultățile Academiei de Poliție „A.I. Cuza” pentru anul 2013, însă la data postării acestuia pe site-ul web oficial al instituției nu erau adoptate nici H.G. nr. 268/2013 (privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar și superior de stat în anul școlar/universitar 2013-2014) publicată în Monitorul Oficial 4 luni mai târziu, nici Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.544 din 15 aprilie 2013 (privind cadrul general de organizare și desfășurare a admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat pentru anul universitar 2013-2014) publicat de asemenea 3 luni mai târziu în Monitorul Oficial. Tocmai pentru că instituția a prevăzut posibilitatea modificării și completării Regulamentului impusă de necesitatea armonizării acestuia cu actele normative de nivel superior adoptate ulterior, s-a făcut precizarea expresă pe site încă de apariția acestuia că: „Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere la studii universitare de licență, în facultățile Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, în anul 2013, este întocmit în baza legislației în vigoare incidente domeniului iar, în măsura în care, până la desfășurarea admiterii, sunt adoptate alte dispoziții/măsuri legale specifice (inclusiv cu privire la cifrele de școlarizare, taxa de înscriere la concurs și calendarul examenului de bacalaureat), acesta poate suferi modificări și/sau completări, după caz”.

4.2.1.10. Până la implementarea deplină a bazei electronice de date naționale numită Registrul Unic al Universităților din România [conform art. 201 alin. (1) din Legea educației naționale], reclamatul precizează că singura modalitate prin care poate verifica respectarea condiției reglementate de art. 146 alin. (6) din aceeași lege rămâne introducerea obligativității depunerii unei declarații personale în acest sens.

4.2.1.11. Reclamatul menționează că procedura de recrutare a candidaților reprezintă un demers prin care M.A.I. verifică îndeplinirea de către aceștia a criteriilor specifice pentru a deveni polițiști/cadre militare, după caz, fiind astfel o procedură prealabilă impusă de specificul instituțional al profesiei de polițist/militar, după caz, fără a face parte din procedura de admitere proprie Academiei ca instituție de învățământ superior. Astfel, procedura de admitere la programul de studii de licență în Academia de Poliție începe odată cu înscrierea candidaților la concursul de admitere și se finalizează prin înmatricularea ca studenți a celor declarați admiși și respingerea celorlalți, ceea ce face ca procedura de recrutare să fie o activitate distinctă și autonomă, organizată de alte structuri ale M.A.I., față de activitatea de organizare și desfășurare a concursului de admitere, care este atributul exclusiv al Academiei de Poliție ca instituție de învățământ superior.

4.2.1.12. Pentru înscrierea la concursul de admitere, verificarea respectării condițiilor generale prevăzute expres de Legea educației naționale, inclusiv cea reglementată de art. 142 alin. (6), revine Academiei de Poliție ca instituție organizatoare a concursului de admitere, în vreme ce îndeplinirea criteriilor specifice de recrutare impuse de M.A.I. este efectuată de structurile de recrutare din cadrul acestuia, Academia constatând doar existența dosarului de recrutare.

4.2.1.13. Astfel, afirmația petentului conform căreia ar fi parcurs prima etapă a concursului de admitere în Academie nu corespunde realității; acesta a parcurs doar procedura administrativă prealabilă impusă de structurile de recrutare ale M.A.I., fără a participa propriu-zis la concursul de admitere, întrucât nu i-a fost admisă înscrierea la acest concurs, în lipsa unei declarații conform Regulamentului de admitere.

4.2.1.14. În ceea ce privește susținerea petentului referitoare la aplicarea unui tratament inegal și discriminatoriu candidaților din anul 2013 față de candidații anilor 2011 și 2012 cu același regim juridic, reclamatul precizează că nu are cunoștință de existența unor astfel de cazuri; din dosarele personale ale studenților Academiei nu rezultă dacă aceștia au mai beneficiat anterior de subvenție bugetară pentru studii universitare de licență (chiar și în eventualitatea înregistrării unei diplome de licență/absolvire a unui program de studii universitare de licență, din cuprinsul acesteia nu rezultă dacă studentul în cauză a absolvit pe locuri bugetate sau pe locuri cu taxă). Mai mult, pentru trecut se află în desfășurare o verificare internă a M.A.I., iar Academia ca structură subordonată M.A.I., dar și ca instituție supusă controlului, nu se poate pronunța asupra rezultatului.

4.2.1.15. Raportat la discriminarea la care petentul susține că a fost supus, reclamatul susține că respectarea prevederilor legale imperative a fost impusă tuturor candidaților care au solicitat înscrierea la concursul de admitere pentru studii universitare de licență, forma de învățământ cu frecvență, anul universitar 2013-2014, inclusiv candidaților cadre proprii ale M.A.I. care au candidat pe locurile scoase pentru forma de învățământ cu frecvență redusă (și acestora li s-a cerut completarea unei astfel de declarații, singura deosebire a constat în faptul că acestora din urmă li s-a solicitat întocmirea declarației pe proprie răspundere, nu notarială, având în vedere calitatea de polițiști/cadre militare a acestora – care asigură pârgurile necesare tragerii la răspundere în cazul întocmirii unor declarații necorespunzătoare realității).

4.2.1.16. În ceea ce privește acuzele petentului precum că Academia i-ar fi refuzat dreptul de a plăti taxele de școlarizare corespunzătoare anilor de studii efectuați anterior în cadrul altor instituții de învățământ superior, reclamatul precizează că i-au fost repartizate exclusiv locuri bugetate. Dacă un student a beneficiat de această subvenție la o terță instituție de învățământ superior, el nu poate plăti retroactiv taxele de școlarizare la Academia de Poliție, întrucât pe de o

parte, nu Academia de Poliție a fost furnizorul acestor servicii educaționale subvenționate de stat, iar pe de altă parte Academia are repartizate doar locuri bugetate (fără taxă) și pe cale de consecință nu poate încasa taxe de școlarizare pentru aceste locuri. Dimpotrivă, acceptarea de către Academie a taxelor de studii plătite de studenți pentru anii de studii efectuate la alte universități ar constitui, pe de o parte, îmbogățire fără just temei (întrucât Academia primește pentru aceleași locuri și subvenție de la buget), iar pe de altă parte înșelăciune (în această ipoteză instituția ar solicita de la cel în cauză plata taxelor de școlarizare, când în realitate acesta beneficiază de gratuitate, iar statul plătește aceste taxe pentru el sub formă de subvenție).

4.2.1.17. Prin urmare, reclamatul consideră că măsurile adoptate de acesta au fost pe deplin legale și fundamentate pe necesitatea respectării prevederilor legale incidente organizării și desfășurării concursului de admitere la studii universitare de licență.

4.2.1.18. Prin adresa nr. 4567418 din 27.11.2013, înregistrată la CNCD cu nr. 18.242/28.11.2013, reclamatul formulează concluzii scrise, în urma consultării punctelor de vedere formulate de S.R.I., respectiv M.Ap.N., făcând următoarele precizări:

- În condițiile în care art. 142 alin. (6) din Legea educației naționale cuprinde prevederi de strictă aplicare și nu au fost adoptate norme de aplicare a acestor prevederi, Academia de Poliție a înțeles ca, în temeiul autonomiei universitare, să adopte propriile reglementări de natură să asigure respectarea riguroasă a criteriului legal de finanțare de la bugetul de stat pentru un singur program de studii universitare de licență.

- Demersul efectuat este considerat că asigură respectarea normelor legale exprese și imperative și nu poate și nici nu trebuie interpretat ca o măsură arbitrară, discreționară sau abuzivă, fapt susținut chiar de M.E.N.

4.2.2. Susținerile Ministerului Administrației și Internelor

4.2.2.1. Cel de-al doilea reclamat, prin adresa nr. 167546/Birou București din 2.09.2013, înregistrată la CNCD cu nr. 5.762/04.09.2013, respectiv 5.864/10.09.2013, consideră că instituția nu are calitate procesuală pasivă în prezentul dosar, iar raportat la obiectul sesizării, doar Academia de Poliție „Al.I. Cuza”, care, în conformitate cu prevederile H.G. nr. 294/2007 este instituția publică de învățământ superior acreditată, din rețeaua de învățământ de stat, cu personalitate juridică, parte integrantă a sistemului național al studiilor universitare, ce funcționează, într-adevăr, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

4.2.2.2. Luând în considerare obiectul petiției, respectiv existența unei presupuse discriminări prin măsurile administrative luate la nivelul Academiei de Poliție pentru asigurarea aplicării dispozițiilor legale cuprinse în Legea Educației Naționale, precum și dispozițiile legale incidente în domeniu, M.A.I. ridică excepția de necompetență a CNCD.

4.2.2.3. Astfel, din moment ce aspectele semnalate în petiție vizează aplicarea unor norme juridice stabilite printr-un act normativ la nivel de lege, CNCD nu se poate pronunța asupra textelor de lege, construcția legislativă a regulilor referitoare la educația națională în România ori la condițiile/limitările pe care aceasta le presupune neîncadrându-se în sfera atribuțiilor sale.

4.2.2.4. Pe fond, M.A.I. precizează că prevederile Legii nr. 1/2011, art. 142 alin. (6), respectiv art. 199 alin. (3) sunt lipsite de echivoc în ceea ce privește consacarea principiului unic al programului de studii de licență finanțat de la bugetul de stat. Astfel, reclamatul consideră că înscrierea la concursul pentru admiterea pe locuri bugetate (fără taxă) trebuie să urmărească respectarea acestui principiu.

4.2.2.5. De asemenea, în virtutea principiului autonomiei universitare consacrat prin art. 118 alin. (1), lit. a), precum și art. 178 alin. (2) din Legea nr. 1/2011, în cadrul Academiei de Poliție „Al.I. Cuza”, studiile universitare de licență sunt organizate doar în regim de finanțare de la bugetul de stat, nu și cu taxă. În acest context, reclamatul consideră că înscrierea unor candidați care au avut/au un beneficiu unic al programului de studii de licență finanțat de la bugetul de stat ar produce premisele dublei finanțări pentru aceeași persoană, aspect de natură să conducă la încălcarea vădită a legii.

4.2.2.6. În acest context, M.A.I. consideră că nu s-a creat nicio discriminare atât timp cât condiția impusă de instituția de învățământ ce decurge dintr-o prevedere imperativă a legii îi vizează pe toți candidații la concursul de admitere, iar orice demersuri întreprinse la nivelul Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” care au vizat modificarea Regulamentului privind concursul de admitere, cât și formularea și mediatizarea unor precizări oficiale în acest sens se încadrează în scopul și limitele stabilite de lege.

4.2.2.7. În ceea ce privește susținerea petentului referitoare la aplicarea unui tratament inegal și discriminatoriu candidaților din 2013 față de candidații anilor 2011 și 2012, M.A.I. precizează că, din informațiile furnizate de Academia de Poliție „Al.I. Cuza”, s-a constatat că nu există date cu privire la astfel de cazuri, iar aceste aspecte fac obiectul unei verificări interne în desfășurare în cadrul M.A.I.

4.2.2.8. M.A.I. mai precizează că problematica supusă analizei a făcut obiectul unei consultări cu M.E.N., care a precizat că, în lipsa unui cadru legal existent care să permită restituirea taxelor de școlarizare pentru studenții care au beneficiat de finanțare de la bugetul de stat pentru ciclul universitar de licență sau a altei forme de învățământ superior echivalent acestuia, pe o perioadă parțială sau integrală de studii, devin incidente prevederile art. 142 alin. (6) din Legea nr. 1/2011.

4.2.2.9. În aceste condiții, M.A.I. reiterează că, acei candidați care au urmat o perioadă de studii sau un ciclu complet de studii universitare de licență sau echivalente, nu pot să urmeze cursurile unui ciclu de studii la o universitate care are în cifra de școlarizare exclusiv granturile de studii finanțate de la bugetul de stat.

4.2.2.10. Prin urmare, reclamatul apreciază că acea condiție impusă de Academie, de prezentare a unui document suplimentar, o declarație autenticată din care să rezulte că nu a mai beneficiat de subvenție din fondurile publice pentru urmarea unui program de studii universitare de licență, reprezintă o cerință a Legii nr. 1/2011, prevăzută și în regulamentul concursului de admitere la Academia de Poliție în anul 2013, astfel că „vătămarea” petentului este, în opinia reclamatului, consecința aplicării legii, și nu a emiterii/modificării acestui regulament.

4.2.2.11. De asemenea, M.A.I. mai adaugă că, în conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale și C.E.D.O., principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea.

4.2.2.12. În plus, reclamatul stipulează că nu sunt precizate elementele constitutive pentru a se putea reține existența unei fapte de discriminare, respectiv elementul de comparabilitate, tratamentul diferențiat și criteriul. În plus, M.A.I. apreciază că scopul legitim al Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” îl reprezintă asigurarea respectării în condiții de echitate a Legii nr. 1/2011, nefiind vorba în acest caz de un drept încălcat, atât timp cât nu este un drept recunoscut de lege.

4.2.2.13. Prin adresa nr. 171864/Birou București din 27.11.2013, înregistrată la CNCD cu nr. 18.327/02.12.2013, M.A.I. susține punctul de vedere formulat deja.

4.2.3. Susținerile Ministerului Educației Naționale

4.2.3.1. Prin adresa nr. 9792/07.09.2013 înregistrată la CNCND cu nr. 5.272/08.08.2013, respectiv 5.297/12.08.2013, reclamata formulează un punct de vedere cu privire la aspectele semnalate de petent, făcând următoarele precizări:

4.2.3.2. În conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale, nr. 1/2011, art. 142 alin. (6), „o persoană poate beneficia de finanțare de la buget pentru un singur program de licență, pentru un singur program de master și pentru un singur program de doctorat”. Astfel, persoanele care au beneficiat deja de subvenția legală menționată nu se mai pot înscrie la concursul de admitere, la programul de studii universitare de licență, pe locuri finanțate de la buget de stat.

4.2.3.3. Pentru sesiunea de admitere din anul universitar 2013/2014, Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” i-au fost repartizate pentru specializările de la Facultatea de Poliție și Facultatea de Pompieri exclusiv locuri finanțate de la bugetul de stat, excepție făcând doar 10 locuri cu taxă din totalul de 20 locuri repartizate Facultății de Arhivistică.

4.2.3.4. Astfel, din moment ce nu există un text de lege care să permită restituirea taxelor de școlarizare pentru studenții care au beneficiat de finanțare de la bugetul de stat, pentru ciclul universitar de licență sau a altei forme de învățământ superior echivalent acestuia, pe o perioadă limitată sau pe o perioadă integrală de studii, face ca aceștia să se situeze sub incidența prevederilor art. 142 alin. (6) din Legea nr. 1/2011. Prin urmare, nu există temei legal pentru ca instituția unde aceștia au urmat cursurile la bugetul de stat să poată percepe valoarea grantului de studiu/taxă școlarizare, pe care, după o ipotetică încasare, universitatea trebuie să-l vireze la bugetul de stat, în condițiile în care descărcarea de gestiune a respectivului grant de studiu/taxă școlarizare a fost făcută de către respectiva instituție, într-un alt an financiar.

4.2.3.5. Mai mult, Academia de Poliție, în eventualitatea în care ar dori să desfășoare această operațiune financiară, având la bază o adeverință primită din partea universității unde candidații au urmat studiile finanțate de la bugetul de stat, s-ar afla în imposibilitatea de a vira sumele cheltuite de un alt ordonator de credite, respectiv Ministerul Educației Naționale, în cadrul bugetului Ministerului Afacerilor Interne.

4.2.3.6. În ceea ce privește clarificarea sintagmelor „program complet de licență” și a „unui singur semestru/an universitar”, reclamantul precizează că în temeiul legislației actuale, nu există diferență de abordare între cele 2 spețe.

4.2.3.7. Astfel, reclamatul reiterează că acei candidați care au urmat o perioadă de studii sau un ciclu complet de studii universitare de licență sau echivalente, nu pot să urmeze cursurile unui ciclu de studii la o universitate care are în cifra de școlarizare, exclusiv granturile de studii finanțate de la bugetul de stat.

4.2.3.8. Pentru cel de-al doilea termen de audieri fixat în cauză, M.E.N. formulează un punct de vedere prin adresa nr. 18019/30.09.2013 înregistrată la CNCND cu nr. 6.294/01.10.2013, respectiv 6.326/02.10.2013, urmare a introducerii în cauză în calitate de reclamat pe parcursul desfășurării primei audieri.

4.2.3.9. Astfel M.E.N. ridică excepția lipsei calității procesuale pasive, Academia de Poliție „Al.I. Cuza” acționând în virtutea principiului autonomiei universitare, ceea ce presupune beneficiul stabilirii misiunii proprii, a strategiei instituționale, structura, activitățile, organizarea și funcționarea proprie, gestionarea resurselor materiale și umane, cu respectarea strictă a legislației în vigoare, însă numai cu condiția asumării răspunderii publice.

4.2.3.10. De asemenea, M.E.N. solicită respingerea acțiunii petentului ca inadmisibilă, în virtutea art. 142 alin. (6) din Legea nr. 1/2011, nu există temei legal pentru ca instituția unde studenții care au urmat cursurile la bugetul de stat să poată să perceapă valoarea grantului de studiu/taxă școlarizare, pe care, după o ipoteză încasare, universitatea trebuie să îl vireze la bugetul de stat, în condițiile în care descărcarea de gestiune a respectivului grant de studiu/taxă școlarizare a fost făcută de către respectiva instituție, într-un alt an financiar.

4.2.3.11. Reclamatul precizează că, în eventualitatea în care Academia de Poliție „A.I. Cuza” din București ar dori să desfășoare această operațiune financiară, având la bază o adeverință primită din partea universității unde candidații au urmat studiile finanțate de la bugetul de stat, s-ar afla în imposibilitatea de a vira sumele cheltuite de un alt ordonator de credite, respectiv Ministerul Educației Naționale, în cadrul bugetului Ministerului Afacerilor Interne.

4.2.3.12. În ceea ce privește sintagmele „program complet de licență” și „un singur semestru/an universitar”, reclamatul susține că, în temeiul legislației actuale, nu există diferență de abordare între cele două spețe. Problema fundamentală este legată de modalitatea de restituire a taxelor, care nu poate fi pusă în aplicare fără o prevedere legală clară, în condițiile exprese ale prevederilor art. 142 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011.

4.2.3.13. În concluzie, candidații care au urmat o perioadă de studii, sau un ciclu complet de studii universitare de licență sau echivalente, nu pot să urmeze cursurile unui ciclu de studii la o universitate care are în cifra de școlarizare, exclusiv, granturile de studii finanțate de la bugetul de stat.

4.3. Sușinerile Serviciului Român de Informații

4.3.1. Urmare a solicitării emisă de CNCD cu nr. de înregistrare 6.494/09.10.2013, Serviciul Român de Informații (SRI) a formulat punctul de vedere nr. 1469407 din 31.10.2013, înregistrat la CNCD cu nr. 17.817/12.11.2013, precizând următoarele:

- în subordinea instituției funcționează Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, instituție militară de învățământ superior, cu sediul în municipiul București, care asigură formarea, specializarea și perfecționarea cadrelor militare de informații, pentru nevoile Serviciului Român de Informații și pentru alte autorități publice cu atribuții în domeniul securității naționale. Potrivit legii, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” organizează studii universitare de licență, studii universitare de masterat, studii universitare de doctorat și cursuri postuniversitare de perfecționare.

- De asemenea, Academia de Informații organizează, cu taxă de școlarizare, studii universitare de masterat și alte programe pentru angajații autorităților și instituțiilor publice, ai organizațiilor nonguvernamentale și ale altor persoane juridice de drept public sau privat.

- Cu respectarea prevederilor art. 142 alin. (6) din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, SRI precizează că, în oferta publică de școlarizare la programele de studii universitare de licență și master derulate în cadrul Academiei Naționale de Informații „Mihai Viteazul”, în cazul locurilor finanțate de la bugetul de stat, există mențiunea expresă că, „în situația în care candidații au mai urmat o formă de pregătire similară, cu suportarea cheltuielilor de la bugetul de stat, vor achita taxele de școlarizare în cuantumul stabilit de senatul Academiei, dacă vor fi declarați «admis»”, sens în care aceștia declară pe propria răspundere, în scris, dacă au mai urmat sau nu o formă de pregătire similară, cu suportarea cheltuielilor de la bugetul de stat.

4.4. Susținerile Ministerului Apărării Naționale

4.4.1. Urmare a solicitării emisă de CNCD cu nr. de înregistrare 6.494/09.10.2013, Ministerul Apărării Naționale a formulat punctul de vedere nr. 566098 din 11.11.2013, înregistrat la CNCD cu nr. 17.898/14.11.2013, precizând următoarele:

4.4.2. Potrivit prevederilor art. 176 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1/2011 a Educației Naționale, învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională este învățământ de stat, parte integrantă a sistemului național de învățământ, iar instituțiile de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională funcționează în aceleași condiții cu instituțiile de învățământ superior civil. În conformitate cu alin. (3) al art. 176, se stipulează că cifrele de școlarizare și criteriile de selecționare a candidaților pentru învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională se stabilesc, după caz, de Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Justiției, Serviciul Român de Informații și alte instituții cu atribuții în domeniile apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale, în condițiile legii.

4.4.3. În baza prevederilor menționate mai sus au fost elaborate Instrucțiunile privind recrutarea, selecția, formarea profesională și evoluția în cariera militară în Armata României, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M. 30/21.03.2012. La art. 13 alin. (1) lit. c) din aceste Instrucțiuni s-a prevăzut că unul dintre criteriile specifice de recrutare pentru formarea pe filiera directă a ofițerilor în activitate este tocmai acela ca un candidat „să nu fi parcurs un program de studii universitare de licență cu finanțare de la buget”.

4.4.4. Pe cale de consecință, instituțiile de învățământ superior militar din subordinea Ministerului Apărării Naționale care desfășoară programe de studii universitare de licență pe locuri finanțate de la bugetul de stat, respectiv Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Academia Tehnică Militară și Academia Navală „Mircea cel Bătrân” au înregistrat situații de participare la concursul de admitere a unor persoane care au parcurs/finalizat anterior programe de studii universitare pe locuri finanțate de la bugetul de stat.

4.4.5. În prezent, o situație similară cu cea sesizată de petent s-a înregistrat la Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, unde un student înmatriculat în anul I pe un loc al Ministerului Apărării Naționale, finanțat de la bugetul de stat, a parcurs anterior 4 ani de studii universitare bugetate la Universitatea de Silvicultură și Exploatare Forestieră Brașov și 1 an cu taxă la instituția la care este înmatriculat în prezent pe loc bugetat. M.Ap.N. precizează în acest sens că situația acestuia nu a fost încă soluționată, cazul fiind în analiză la nivelul instituției de învățământ și al Ministerului Educației Naționale.

4.4.6. Pentru a se preveni îngrădirea participării la anumite programe de studii universitare a persoanelor care au parcurs/finalizat anterior un alt program pe locuri finanțate de la bugetul de stat, propunerea Ministerului Apărării Naționale este aceea de reglementare de către Ministerul Educației Naționale a modului de soluționare a unor astfel de situații, oferindu-se candidaților posibilitatea returnării către stat a costurilor aferente unuia dintre programele parcurse.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director reține că petentul nu s-a putut înscrie la concursul de admitere în cadrul Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” întrucât a beneficiat anterior de o finanțare de la buget pentru licență.

5.2. Colegiul director respinge excepția de necompetență materială a CNCD, invocată de al treilea reclamat, arătând că obiectul petiției nu este o prevedere legală, care ar avea efecte discriminatorii.

5.3. Colegiul director admite excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de cel de-al treilea reclamat, întrucât fondul problemei nu este o lipsă de reglementare din partea acestui reclamat. Alte instituții, având statut similar cu Academia de Poliție „Al.I. Cuza”, supuse aceluiași legi din domeniul educației, nu au exclus înscrierea la concursurile de admitere ale candidaților care au beneficiat anterior de o finanțare de la buget pentru licență.

5.4. Colegiul director respinge excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de cel de-al doilea reclamat, constatând că situația creată putea fi reglementată de către acest reclamat. Alte instituții, având statut similar cu Academia de Poliție „Al.I. Cuza”, supuse aceluiași legi din domeniul educației, fiind subordonate altor autorități, nu au exclus înscrierea la concursurile de admitere ale candidaților care au beneficiat anterior de o finanțare de la buget pentru licență.

5.5. Privind capătul de cerere prezentat ulterior datei primei citări (3.09.2013), și anume restabilirea situației anterioare, Colegiul director constată că a fost introdus tardiv conform art. 11 alin. (2) al Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, care stabilește: „Petiția poate fi completată cu noi capete de cerere până la primul termen de audiere, sub sancțiunea decăderii”.

5.6. O.G. nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000) la art. 2 alin. (1) prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

5.7. Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere;
- bazată pe un criteriu;
- care atinge un drept.

5.8. Chiar dacă definiția discriminării directe, nici prin O.G. nr. 137/2000, nici prin Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, nu conține elementul de justificare obiectivă, ea poate fi analizată în conformitate cu jurisprudența CEDO.

5.9. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniul, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (de exemplu: *Fredin c. Suediei*, hotărârea din 18 februarie

1991; *Hoffman c. Austriei*, hotărârea din 23 iunie 1993, *Spadea și Scalabrino c. Italiei*, hotărârea din 28 septembrie 1995, *Stubbings și alții c. Regatului Unit*, hotărârea din 22 octombrie 1996).

5.10. Colegiul director constată că excluderea unora și admiterea altora de a se înscrie la concursul de admitere în cadrul Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” reprezintă o diferențiere.

5.11. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu [O.G. nr. 137/2000, art. 2 alin. (1)] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” (...); Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului (în continuare Protocolul nr. 12), art. 1 alin. (1): (...) „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.12. Criteriul este cel al beneficiului unei finanțări anterioare de la buget pentru licență, ceea ce intră în categoria „orice alt criteriu” stabilită de lege. Legătura de cauzalitate este evidentă și recunoscută de reclamați: petentul nu s-a putut înscrie la concursul de admitere în cadrul Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” din motivul că a beneficiat anterior de o finanțare de la buget pentru licență.

5.13. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională O.G. nr. 137/2000, art. 1 alin. (2): „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. (1): [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; Protocolul nr. 12, art. 1 alin. (1): „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”.

5.14. Dreptul restrâns este dreptul la educație, garantat de Constituția României (art. 32).

5.15. Dreptul la instruire a fost introdus în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscut în general sub denumirea de Convenția europeană a drepturilor omului, în continuare Convenția) prin Primul Protocol adițional, art. 2, care prevede: „Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și al învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice.”

5.16. Deși Convenția nu prevede limitarea acestui drept, conform jurisprudenței create dreptul la educație nu este un drept absolut — care nu ar putea fi limitat decât în conformitate cu art. 17 al Convenției privind interzicerea abuzului de drept — ci se poate restrânge, pentru protejarea altor drepturi, aplicând în mod corespunzător articolele în cauză care se referă la aceste drepturi (*Leyla Şahin c. Turciei*).

5.17. În consecință Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare Curtea) analizează atât existența limitării acestui drept cât și, după caz, legalitatea, legitimitatea și necesitatea restrângerii.

5.18. În deciziile sale, Curtea a arătat că dreptul la educație reprezintă o îndatorire a statelor atât privind școlarizarea obligatorie a copiilor în școli publice sau asigurarea învățământului particular de calitate (*Sampanis și alții c. Greciei*), fără să se facă deosebire între învățământul

de stat și alte forme de învățământ, între învățământul preuniversitar și universitar (*Leyla Şahin c. Turciei*), cât privind verificarea și aplicarea normelor educaționale (*Sampanis și alții c. Greciei*). Educația trebuie să se desfășoare în favoarea beneficiarilor (cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” c. *Belgiei*).

5.19. Reglementările interne ale statelor care limitează dreptul la educație pot varia în timp și spațiu, conform necesităților și resurselor comunităților și particularităților distinctive ale diferitelor nivele de educație (Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” c. *Belgiei*). În consecință, statele au o marjă de apreciere în acest domeniu, deși decizia finală privind exigențele Convenției aparțin Curții. Pentru a asigura că restricțiile impuse nu reduc dreptul în așa fel încât să se atingă esența lui, Curtea trebuie să se convingă că restricțiile sunt legitime (legitimitatea se raportează la compatibilitatea cu dreptul la instruire, dacă există o relație de proporționalitate rezonabilă între măsurile utilizate și scopul urmărit), iar aceste restricții nu pot fi în conflict cu alte drepturi asigurate de Convenție și protocoalele sale (*Leyla Şahin c. Turciei*).

5.20. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director trebuie să analizeze existența unei justificări obiective privind limitarea dreptului de acces la educație pe criteriul beneficiului unei finanțări anterioare de la buget pentru licență.

5.21. Reclamații au invocat ca justificare obiectivă art. 142 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011, care prevede următoarele: „O persoană poate beneficia de finanțare de la buget pentru un singur program de licență, pentru un singur program de master și pentru un singur program de doctorat”.

5.21. Privind o justificare obiectivă, se analizează existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare, proporționalitatea rezonabilă între măsurile utilizate și scopul urmărit. În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform Convenției europene a drepturilor omului, libertatea de exprimare poate fi restrânsă pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești). În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. Privind justificarea obiectivă, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- Convenția nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” c. *Belgiei*, 23 iulie 1968);

- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din Convenție nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie acea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproportionat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup;

o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (*D.H. și alții c. Cehiei*, 13 noiembrie 2007, *Sampanis și alții c. Greciei*, 5 iunie 2008);

- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (*D.H. și alții c. Cehiei*, 13 noiembrie 2007, *Sampanis și alții c. Greciei*, 5 iunie 2008).

5.22. Colegiul director constată că limitarea dreptului de acces la educație pe criteriul beneficiului unei finanțări anterioare de la buget pentru licență are un scop legitim, și anume înlăturarea abuzului de drept.

5.23. Colegiul director constată totodată că măsura nu este nici adecvată, nici necesară, nici proporțională cu scopul urmărit. Alte instituții de educație, cu statut similar primului reclamat, au găsit astfel de măsuri, cum ar fi plata studiilor către această instituție de educație, ori plata studiilor anterioare către instituția de educație absolvită anterior și finanțată de la buget. O astfel de soluție este extrem de benefică, întrucât respectă prevederile art. 142 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011, fără a limita dreptul la educație, permițând tinerilor să revină, în beneficiul lor și în beneficiul societății, asupra unei decizii privind cariera profesională viitoare. Statul are interesul ca atât la Academia de Poliție, cât și în cadrul instituțiilor de învățământ superior subordonate Serviciului Român de Informații sau Ministerului Apărării Naționale să se înscrie cei mai capabili tineri care doresc să urmeze o astfel de carieră.

5.24. În consecință refuzul Academiei de Poliție „A.I. Cuza” privind înscrierea petentului la concursul de admitere din motivul că a beneficiat anterior de o finanțare de la buget pentru licență reprezintă o discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, existând o diferențiere la înscriere pe criteriul beneficiului unei finanțări anterioare de la buget pentru licență care are ca efect restrângerea dreptului la educație.

5.25. Colegiul director arată că sunt incidente și prevederile art. 11 alin. (1) și (2) din O.G. nr. 137/2000, care stabilesc următoarele:

„(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică tuturor fazelor sau etapelor din sistemul educațional, inclusiv la admiterea sau la înscrierea în unitățile ori instituțiile de învățământ și la evaluarea ori examinarea cunoștințelor.”

5.26. Art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 prevede: „Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate”.

5.27. Colegiul director aplică amenda contravențională în valoare de 1.000 lei atât față de primul reclamat, cât și față de cel de-al doilea reclamat, ținând cont de următoarele:

- discriminarea a vizat o persoană fizică;
- discriminarea a fost comisă de persoane juridice;

- petentului i s-a afectat dreptul la educație, s-a pregătit pentru admitere, s-a și înscris, dar nu i s-a permis participarea la examen.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Colegiul director hotărăște:

1. Respinge excepția de necompetență materială a CNCD, invocată de Ministerul Educației Naționale, obiectul petiției nefiind o normă juridică cu caracter de lege (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

2. Admite excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de Ministerul Educației Naționale, întrucât fondul problemei nu este o lipsă de reglementare din partea ministerului (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

3. Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive invocate de cel de-al doilea reclamat, constatând că situația creată putea fi reglementată de către acest reclamat (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

4. Se clasează capătul de cerere prezentat ulterior datei primei citării conform art. 11 alin. (2) al Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

5. Refuzul înscrierii petentului la concursul de admitere în cadrul Academiei de Poliție „Al.I. Cuza” din motivul că a beneficiat anterior de o finanțare de la buget pentru licență reprezintă o discriminare conform art. 2 alin. (1), coroborat cu art. 11 alin. (1) și (2) din O.G. nr. 137/2000 (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

6. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 1.000 lei față de Academia de Poliție „Al.I. Cuza” și a amenzii contravenționale în valoare de 1.000 lei față de Ministerul Afacerilor Interne (cu 7 voturi pentru, 1 împotriva ale membrilor prezenți la ședință);

7. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților, Serviciului Român de Informații, Ministerului Apărării Naționale și Administrației Finanțelor Publice sector 1 București pentru plata amenzilor (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință).

Membrii Colegiului director prezenți la ședință: Asztalos Csaba Ferenc, Bertzi Teodora, Cazacu Ioana Liana, Haller István, Lazăr Maria, Panfile Anamaria, Stanciu Claudia Sorina, Vasile Alexandru Vasile.